

בין יוון לישראל – בין חוכמה לחיים

ניסי חנוכה

תפילת 'על הניסים'

ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם... מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים...

גמרא שבת דף כא ע"ב

ונשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד, נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים.

רמב"ם יסודי התורה ה', ג'

וכל הדברים האלו שלא בשעת הגזרה אבל בשעת הגזרה והוא שיעמוד מלך רשע כנבוכדנצר וחביריו ויגזרו גזרה על ישראל לבטל דתם או מצוה מן המצוות, יהרג ואל יעבור אפילו על אחת משאר מצוות בין גאנס בתוך עשרה בין גאנס בינו לבין עובדי כוכבים.

ממלכות המושתתות על הרג וכוח

שופטים א', ה' – ז'

(ה) וַיִּמְצְאוּ אֶת אֲדֹנָי גִּזְק בְּגִזְק וַיִּלְחֲמוּ בוֹ...

(ו) וַיִּנָּס אֲדֹנָי גִּזְק וַיִּהְדָּפוּ אַחֲרָיו וַיִּאֲחָזוּ אֹתוֹ וַיִּקְצְצוּ אֶת בְּהֵנוֹת יָדָיו וְכַגְלִיו:

(ז) וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי גִּזְק שְׂבָעִים מַלְכִים בְּהֵנוֹת יָדֵיהֶם וְכַגְלֵיהֶם מִקְצָצִים הָיוּ מַלְקָטִים תַּחַת שְׁלַחְנֵי פְאֶשֶׁר עֲשִׂיתִי כִּן שְׁלֵם לִי אֱלֹהִים וַיְבִיֵּאוּ יְרוּשָׁלַם וַיָּמָת שֵׁם:

מצודת דוד שם: היו מלקטים - משירי המאכל הנופל תחת השלחן:

מלכים א פרק ב

(ה) וגם אתה ידעת את אשר עשה לי יואב בן צרויה אשר עשה לשני שרי צבאות ישראל לאבנר בן נר ולעמשא בן יתר ויהרגם...

(ו) ועשית כחמתך ולא תורד שיבתו בשלם שאל: o

אורות, המלחמה ג'

עזבנו את הפוליטיקה העולמית מאונס שיש בו רצון פנימי, עד אשר תבוא עת מאושרה, שיהיה אפשר לנהל ממלכה בלא רשעה וברבריות. זהו הזמן שאנו מקווים... 'יעבור נא אדוני לפני עבדו', אין הדבר כדאי ליעקב לעסוק בממלכה בעת שהיא צריכה להיות דמים מלאה, בעת שתובעת כשרון של רשעה.

הפילוסופיה כמנוגדת לתיקון

שמונה פרקים לרמב"ם פרק א

דע, כי נפש האדם נפש אחת, ולה פעולות רבות חלוקות... ויחשב בעבור זה, שיש לאדם נפשות רבות, כמו שחושבים הרופאים, עד שפתח ראש הרופאים ואמר, שהנפשות שלוש: טבעית, וחיונית, ונפשית.

כוזרי, מאמר א' פסקה א' אמר הפילוסוף

האלוה אין לפניו לא רצון ולא שנהא, כי הוא ית' מרומם מעל כל רצון וכוונה, שהרי הכוונה מורה על היות המכוין חפץ בדבר החס לו... ומעולם לא ברא האלוה אדם, כי העולם קדמון... והכל מעם הסיבה הראשונה אך לא מתך כוונה אשר לה, כי אם על דרך האצילות...

וכאשר נגיע מחשבתך לאמונה הזאת, אל תחוש באיזה מין ממיני העבודה אתה עובד לאלוה או איך תתפלל ואיך תשבח, באיזה דיבור ובאיזו לשון... ואם תרצה בדה לך דת...

ארבע המלכויות כבוני המציאות

בראשית א', א', ב'

בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובוהו וחושך על פני תהום ורוח אלוקים מרחפת על פני המים.

ילקוט שמעוני פרשת בראשית רמז ד'

רשב"ל פתר קריא במלכויות. והארץ היתה תהו זו מלכות בבל שנאמר ראיתי את הארץ והנה תהו
זו מלכות מדי... וחושך זו מלכות יוון שהחשיכה עיניהן של ישראל בגזירותיה והיתה
אומרת להם כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלוהי ישראל.
על פני תהום זו מלכות הרשעה.